

Húsvét 2. vasárnapja

ApCsel 4,32-35

Szív és vagyonszövetség

A sok hívő mind egy szív, egy lélek volt. Egyikük sem mondta vagyonát sajátjának, mindenük közös volt. Az apostolok nagy erővel tanúsították Urunk, Jézus feltámadását, és mindnyájan bőségesen részesültek a kegyelemben. Nem akadt köztük szűkölködő, mert akinek földje vagy háza volt, eladta, és az érte kapott pénzt elhozta, és az apostolok lába elé tette. Mindenkinek adtak belőle, a szükséghez mérten.

A vagyonszövetség kifejezést a volt szocialista országokban nem túlságosan kedvelték. A külső nyomásra létrehozott élet- és vagyonszövetség ugyanis a diktatúra és az elnyomás, a kiszolgáltatottság eszközének számított. A 1960-as években az őskereszténységet is igyekeztek sokan előkommunista közösségeként beállítani. Ám alapvetően mást jelentett az ősegyházban.

A jeruzsálemi ősgyülekezet vallási közösség volt, de a léte a zsidó vallás centrumában jött létre. A zsidó vallás nemcsak hitbeli közösséget jelentett, hanem életmódbeli közösséget és egymást támogató szociális zsinagógai közösséget is. Abban a pillanatban, amikor a Jézus-követők kiléptek a zsinagógából, elveszítették a társadalom támogatását, és magukra maradtak kiszolgáltatva a többségi társadalom kénye kedvének. Nagyon jól tudták ezt az első keresztények is. Minden korábbi zsidó szekta is elszenvedte ezt a kizártságot, ezért első dolga az volt, hogy szociális közösséget hozzon létre. A tanbeli azonosság életmódbeli azonossághoz vezetett, és ebből adódott a vagyonszövetség.

Két másik információnk is van erről a közösségről. Ananiás és Szafíra csak részben és nem teljes szívvel kapcsolódtak ehhez a közösséghez. Pál folyamatos gyűjtést hirdetett a jeruzsálemi egyház számára. Az előbbi történet jelzi, hogy Lukács pozitív szemlélete az ősegyházról néha túl szép képet fest és nem beszél a közösség árnyoldalairól. Ugyanis nemcsak radikális elkülönülésről volt szó a zsinagógától, hanem akadtak, akik nem tudtak dönteni, és egyszerre akartak két közösséghez tartozni.

Pál gyűjtése méginkább összetett probléma. Ugyanis Pál a pogánykeresztény egyházat igyekezett elismertetni, hogy azok tagjai ugyanazon a szinten keresztények, mint azok a zsinagógálatogatók, akik, Jé-

zus tanítványai lettek. A két keresztény csoport között belső feszültség volt, a zsidókeresztény közösségek a pogányt, másodlagos keresztény csoportosulásnak tekintették, amelynek alárendelt szerepe lehetett volna csupán. Pál azonban tudta, hogy ugyanolyan keresztény egyházzól van szó, amelyben meg kell szerveznie a szolidaritást. Egyrészt el kellett érnie, hogy a pogánykeresztény közösségek ne csak önmagukat, hanem a zsidókeresztényeket is támogassák, másrészt el kellett az is fogadtatni Jeruzsálemben, hogy ezt az adományt a zsidókeresztény közösségek tagjai el is fogadják. A jeruzsálem ősgyülekezet egyrészt a városban fellépő éhség miatt szenvedett. A zsinagógai támogatásból már kizárták, tehát nem volt kitől remélnie támogatást. Másrészt a pogányoktól való adomány elfogadása életközösségbe vonta őket olyanokkal, akiket korábban nem tekintettek egyenrangú partnereknek. A gyűjtés tehát a közösségformálás sajátos esete volt, a fenti kettős funkcióval.

Minden adományozás egyben gyakorlati módon hitvallás és közösség vállalás egy másik csoporttal. A keresztény egyházban a teljes vagyonszövetség csak ott tudott létrejönni, ahol a szív- és az életközösség igen magas szinten valósult meg. Ez ugyanis az alapja minden olyan vagyonszövetségnek, amely nem diktatúrára és nem erőszakra, hanem önkéntes életközösségre épül. A globalizált világban újra felvetődik a szolidaritás problémája és az életmódok egymáshoz való közelítésének problémája. Ez azonban minden esetben a szabadság korlátozását eredményezi, ha nem épül a szívek közösségére.